

t.m.m.o.b. kanunu

Kabul Tarihi : (27.I.1954) 4.VI.1959
Kanun No : (6235) 7303

I — ODALAR BİRLİĞİ

Madde 1 — (4.VI.1959-7303) Türkiye hudutları içinde meslek ve sanatlarını icraya kanunen selâhiyetli olup da mesleki faaliyette bulunan sivil ve askeri yüksek mühendis, yüksek mimar, mühendis ve mimarları teşkilâtı içinde toplayan hükmi şahsiyetli halz (Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği) kurulmuştur.

Birliğin ve Odaların merkezi Ankara'dır.

Madde 2 — (4.VI.1959-7303) Amme hizmetlerine yarar bir teşekkül olan Birliğin maksat ve gayeleri şunlardır :

a) Bilumum mühendis ve mimarları ihtisas kollarına ayırmak ve her kol için bir Oda tesis etmek,

Merkezde İdare Heyeti, Haysiyet Divanı ve Murakiplar g'bi vazifelere yetecek kadar azası bulunmayan Odanın merkezini umumi heyetinin tesbit ve tayin edeceği yerde açmak, bu suretle aynı ihtisasa mensup meslek mensuplarını bir Odanın bünyesinde toplamak;

b) Ammenin ve memleketin menfaatleri, meslekin inkişafı, meslek mensuplarının hak ve selâhiyetleri bakımından lüzumlu gördüğü bütün teşebbüs ve faaliyetlerde bulunmak,

c) Meslek ve menfaatleriyle alakalı işlerde resmi makamlarla işbirliği yaparak gerekli yardımlarda ve tekliflerde bulunmak, meslekle alakalı bilcümle mevzuatı, normları, fenni şartnameleri incelemek ve bunlar hakkındaki düşünceleri alâkalılara bildirmek,

Madde 3 — (4.VI.1959-7303) Birliğin İdarî uzurları şunlardır :

- a) Birlik Umumi Heyeti;
- b) Birlik İdare Heyeti;
- c) Yüksek Haysiyet Divanı.

Madde 4 — (4.VI.1959-7303) Birlik Umumi Heyeti; Her yıl Odalar Umumi Heyetince Oda'ya kayıtlı bulunan azanın % 5 i nispetinde ve on kişiden az ve yüz kişiden fazla olmamak üzere seçilen delegelerden teşekkül eder.

a) Birliğin teşekkül maksadına mütallik kararları ittihaz etmek;

b) Mesleki inkişafı ve gerekli faaliyetleri hakkında sahalara aramak ve bu hususların esaslarını tesbit etmek;

c) İdare Heyetinin çalışmalarını ve hesaplarını incelemek, direktifler vermek;

d) Varidat ve masraf bütçelerini kabul etmek;

e) Daimi veya muvakkat, ücretli veya ücretsiz vazifelerini tayin ve ücretlerini tesbit etmek;

f) İdare Heyeti, Haysiyet Divanı azalarını ve murakipları ve bunların yedeklerini seçmek;

Birlik hissesini ödemeyen Odalar Umumi Heyet Toplantısına katılamazlar.

Madde 5 — (4.VI.1959-7303) Birlik İdare Heyeti; her oda bir aza ile temsil edilmek üzere mevcut Oda adedine göre Birlik Umumi Heyetince seçilecek azalardan teşekkül eder. İdare Heyeti aralarından gizli rey ile reis, reisvekil ve muhasip seçer. İdare Heyetinden ayrılan aza hangi Odaya mensup ise onun yerini yedek azası alır.

Madde 6 — Birlik İdare Heyetinin vazifeleri :

Umumi Heyetçe alınacak kararları tatbik etmek, Odaların çalışmalarını kontrol ve teshil etmek, bu kanunla tanınan hak ve selâhiyetlerin iyi bir şekilde kullanılması sağlamak ve Birliği dahilde ve haricte temsil etmek.

Madde 7 — (4.VI.1959-7303) Birlik Umumi Kâtibi Birlik İdare Heyeti tarafından tayin olunur. Vazifesi, Umumi Heyetle İdare Heyeti kararlarının ve Birlik İşlerini yürütmektir. Umumi Kâtip İdare Heyeti toplantılarına iştirak eder, düşüncelerini bildirir. Ancak, reye iştirak edemez.

Madde 8 — Yüksek Haysiyet Divanı :

a) Bayındırlık Vekâleti Bayındırlık Meclisince seçilecek bir temsilci;

b) Temyiz Mahkemesi Umumi Heyetince seçilecek bir temsilci;

d) Odalar Birliği Umumi Heyetince seçilecek iki temsilcinin iştiraki ile teşekkül eder.

Madde 9 — Yüksek Haysiyet Divanına seçilen asil ve yedek azanın müddeti dolanlar yeniden seçilebilir.

Madde 10 — Yüksek Haysiyet Divanı mürettep adedi ile içtima eder ve ekseriyetle karar verir. Yüksek Haysiyet Divanı Oda Haysiyet Divanı kararı ile vâki itirazları evrak üzerinde tetkik ve esbabı mucibe beyanı ile tasdik eder veya bozar ve dosyayı alâkalı Oda'ya tade eder.

Oda Haysiyet Divanı, kararında ısrar ettiği takdirde nihai karar Yüksek Haysiyet Divanına aittir.

Yüksek Haysiyet Divanının verdiği nihai karar kat'idir.

Madde 11 — Bayındırlık Vekâleti lüzumu halinde Yüksek Haysiyet Divanını toplantıya çağırır ve Divanca alınan kararları alâkalılara tebliğ ve infaz eder.

Madde 12 — (4.VI.1959-7303) Birlik Gelirleri Şunlardır :

a) Birlik İdare Heyetince Odalara kayıtlı aza adedine göre her yıl için aza başına tesbit olunacak ve Odalar bütçelerinden ödenecek hisse :

b) Odalarca yapılacak fevkalâde yardımlar;

- c) Neşriyat Gelirleri;
- d) Yardım ve bağışlar;
- e) Sair Gelirler.

II — ODALAR

Madde 13 — Lüzum görülen yerlerde Birlik Umumi Heyeti kararıyla (Türk Mühendis ve Mimar Odaları) açılabilir.

Madde 14 — (4.VI.1959-7303) Her ihtisas Şubesi yalnız bir Oda açar, ihtisas ve iştigal mevzuları ayrı olan mühendis ve mimarlar; ancak ihtisas veya iştigal mevzuularının taallük ettiği Odaya kaydolunurlar.

Madde 15 — Odalarda asli aza olabilmek için Türkiye Cumhuriyeti tabiiyetinde olmak ve Türkiye hudutları içinde meslek ve sanatlarını icraya kanunen selâhiyetli bulunmak şarttır.

Madde 16 — Orman ve Ziraat Yüksek Mühendis ve Mühendisleri de mensup bulundukları cemiyetlerin Umumi Heyetleri kararı ile Oda kurarak Birliğe dahil olurlar.

Madde 17 — Sayıları Oda teşkiline müsait olmayan ihtisas mensupları Birlik Umumi Heyeti kararı ile ihtisaslarına göre en yakın Oda'ya ithal olunur.

Madde 18 — Her Oda kendi Umumi Heyeti kararı ile tâyin ve tesbit olunacak yerlerde Şubeler açabilir ve mümessillikler ihdas edebilir.

Madde 19 — Odalar bu kanunun 2 nci maddesinin (b) bendinde yazılı maksat ve gayelerden başka, Birlik Umumi Heyetince kararlaştırılan işlerden yalnız Odalarını alâkalandıran kısımlar ile vazifeli dirler.

Madde 20 — Odaların idare uzuvları şunlardır:

- a) Oda Umumi Heyeti;
- b) Oda idare Heyeti;
- c) Oda Haysiyet Divanı.

Madde 21 — (4.VI.1959-7303) Şube Umumi Heyeti o şubeye kayıtlı asil azalardan, Oda Umumi Heyeti ise Oda'ya kayıtlı asil azalardan teşekkül eder.

Madde 22 — Oda Umumi Heyetinin vazifeleri:

a) Odaların maksadı teşekkülüne ait kararları almak idare Heyeti çalışmalarını incelemek ve direktifler vermek, hesaplarını tetkik ve bütçesini yapmak;

b) idare Heyeti, Haysiyet Divanı aza ve yedekleri ile murakiplarını seçmek;

c) Birlik Umumi Heyetine gidecek asil ve yedek delegeleri seçmek;

Madde 23 — (4.VI.1959-7303) Oda idare Heyeti, Oda Umumi Heyetince seçilen beş veya yedi azadan teşekkül eder. idare Heyeti kendi aralarından gizli reyyle, Reis, Reis Vekili, Kâtip ve Muhasip seçer.

Madde 24 — Oda idare Heyetinin Vazifeleri: Umumi Heyetçe alınan kararları tatbik etmek ve bu kanunla tanınan hak ve selâhiyetleri iyi bir şekilde kullanmak ve Oda ile Birlik arasındaki irtibat ve işbirliğini sağlamak.

Madde 25 — Oda Haysiyet Divanı, Oda Umumi Heyetince iki sene müddetle seçilen beş kişiden teşekkül eder.

Oda Haysiyet Divanı mürettep adedi ile içtima eder ve ekseriyetle karar verir.

Madde 26 — Odalara kayıtlı meslek mensuplarından bu kanuna aykırı hareketleri görülenlerle, meslekle alâkalı işlerde gerek kasten ve gerekse ihmâl göstermek suretiyle zarara sebebiyet veren veya akdettiği mukavelelere riayet etmeyen yahut meslek şeref ve haysiyetini muhıl durumları tesbit olunanlara kayıtlı bulundukları Oda Haysiyet Divanında aşağıda yazılı inzibati cezalar verilir:

- a) Yazılı ihtar;
- b) (25) liradan (100) liraya kadar para cezası;
- c) (100) liradan (1000) liraya kadar para cezası;

ç) 15 günden 6 aya kadar serbest sanat icrasından men'i;

d) Oda'dan ihraç.

Bu cezaların verilmesinde sıra gözetilmez. Ancak sebep teşkil eden hadisenin mahiyet ve neticelerine göre bu cezalardan biri tatbik olur.

Madde 27 — Haysiyet Divanları tarafından verilen yazılı ihtar ve (100) liraya kadar para cezaları katidir. Ancak 26 ncı maddenin (c, ç, d) bentlerinde yazılı cezalara karşı tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içinde ve Oda idare Heyeti yoluyla Yüksek Haysiyet Divanına itiraz olunabileceği gibi, bu cezalar Yüksek Haysiyet Divanının tasdikinden geçirilmedikçe de tatbik olunamaz.

Madde 28 — Serbest olsun, memur veya asker bulunsun muvakkaten sanat icrasından menedilen azalar hiçbir suretle serbest sahada mesleki faaliyetle bulunamazlar. Bunlar hakkında verilen kararlar alâkalılarca bilinmek üzere Bayındırlık Vekâletince münasip görülecek yollarla iflân olunur ve tatbiki ciheti sağlanır. Sanat icrasından men'i müddetince memur ve asker azaların memuriyeti ile alâkalı vazifelerine hâlel gelmez. Bunların mesleki bakımından kusur ve suçları bu kanun hükümlerine tâbidir.

Madde 29 — Muvakkaten sanat icrasından men olunanlar sanatlarını icraya devam ederlerse cezaları bir misli arttırılır.

Madde 30 — Her türlü Oda aidatı ile diğer para cezalarını tebliğ gününden itibaren otuz gün içinde mensup oldukları Oda'ya ödemeyenler hakkındaki İcra ve İflâs Kanunu hükümlerine göre takibat yapılır.

Madde 31 — Odalardan ihraç kararı umumi hükümlere göre medenî haklarını kaybetmiş olanlar veya meslek camiasından uzaklaştırılmalarına mutlak zaruret görülenler hakkında verilebilir.

Madde 32 — (4.VI.1959-7303) Odaların gelirleri:

- a) Aza kaydiyeleri;
- b) Aza yıllık aidatı;

- c) Hizmet karşılığı alınan ücretler;
- d) Neşriyat hasılatı;
- e) Bağış ve yardımlar;
- f) Para cezaları;
- g) İştiraklardan mütevellit kârlar;
- h) Mesleki müsabakalarda derece ve mansiyon alanlarla jüriye âza seçilenlerin alacakları paraların yüzde beşleri;
- ı) Mütferrik gelirler.

III — UMUMİ HÜKÜMLER

Madde 33 — Türkiye'de Mühendislik ve Mimarlık meslekleri mensupları mesleklerinin icrasını iktiza ettiren işlerle meşgul olabilmeleri ve mesleki tedrisat yapabilmek için ihtisasına uygun bir Odaya kaydolmak ve azalık vasfını muhafaza etmek mecburiyetindedirler.

Madde 34 — Yabancı Müteahhitler veya yabancı müesseseler :

Türkiye'de Devlet Daireleri ile Resmi ve Hususi bilumum müessese ve şahıslara karşı res'en veya yerli müesseselerle müştereken taahhüt ettikleri mühendislik veya mimarlık ile alakalı işlerde yalnız bu işe münhasır kalmak ve Odalar Birliğinin mütalâasını almak ve Bayındırlık Vekâletinin tasvibinden geçmek şartıyla yabancı mütehassıs çalıştırabilirler.

Madde 35 — 34 üncü maddede yazılı hususlardan gayri işlerde yabancı yüksek mühendis, yüksek mimar, mühendis ve mimar kullanılabilmest Odalar Birliği İdare Heyetinin mütalâası üzerine Bayındırlık Vekâletince karar verilmesine bağlıdır. Yalnız Devlet Daireleri ile Resmi ve Hususi Müessese ve şahıslar tarafından istişari vazifelerle getirilen ve teknik tedrisat için gelenler bu kayda tâbi değildirler. Bunlar da ancak getirildikleri iş mevzuu dâhilinde kalarak bunların haricinde mesleki faaliyette bulunamazlar.

Madde 36 — 34 ve 35 nci maddeler gereğince gelen yabancı meslek mensupları Türkiye'de bir aydan fazla kaldıkları takdirde ihtisaslarına en yakın Odaya müracaatla geçici olarak kaydolunurlar.

Madde 37 — Yüksek Mühendis, Yüksek Mimar, Mühendis ve Mimarlar kanunen kendilerine verilmiş olan unvandan başka herhangi bir unvan kullanamazlar.

Madde 38 — Bu kanunun 33 ve 34 üncü maddelerinde yazılı vecibeleri yerine getirmiyen yüksek mühendis, yüksek mimar, mühendis ve mimarlar Türkiye'de mesleki faaliyetten menedilirler.

Madde 39 — Bu kanun hükümleri müteşebbis heyetlerce ihzar ve Birlik Umumi Heyetince tasvip edilecek bir talimatname ile tatbik olunur.

Madde 40 — Bu kanun neşri tarihinden itibaren mer'iyete girer.

Madde 41 — Bu kanun hükümlerini icraya Bayındırlık ve Adalet Vekilleri memurdur.

Muvakkat Madde 1 — Türkiye'de mevcut bilumum yüksek mühendis, yüksek mimar, mühendis ve mimarlar bu kanunun neşriden itibaren iki ay için-

de Bayındırlık Vekâletinden alacakları bir beyanname doldurarak bulundukları yer Bayındırlık Müdürlüklerine veya doğrudan doğruya Bayındırlık Vekâletine vermeye mecburdurlar.

Muvakkat Madde 2 — Bu kanunun neşri tarihinden itibaren bir ay içinde Bayındırlık Vekâletinin teşebbüsü ile mezkûr tarihte faaliyet halinde bulunan mesleki birliklerce gönderilecek ikişer temsilci ile Bayındırlık Vekâletinin tâyin edeceği beş temsilciden müteşekkil müteşebbis heyet, Bayındırlık Vekâletinde toplanır. Kanunun neşriden itibaren üç ay içinde Odalar Birliği Talimatnamesiyle kurulacak odaların hazırlıklarını ve ilk umumi heyet toplantısı için lüzumlu diğer bilumum hazırlıkları tamamlar ve ilân eder. Kanunun neşriden itibaren altı ay içinde o tarihte faaliyette bulunan birlikler umumi heyetlerini toplayarak üç kişiden az olmamak üzere kayıtlı azalardan yüzde beşi nisbetinde delegelerini seçer. Bunların isim ve adreslerini Bayındırlık Vekâletine bildirir. Vekâletçe bir ay içinde birliklerce seçilen delegelere yazılı davetiye gönderilerek toplantıya davet olunur. Toplanan bu heyet Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğinin birinci umumi heyetini teşkil eder.

Umumi Heyet, toplantısını idare etmek bir reis, iki reis vekili, dört de kâtip seçer. Bu heyet kararlarını ekseriyetle verir. Yalnız Talimatnameye ait kararlarda üçte iki ekseriyet aranır.

Muvakkat Madde 3 — Birinci Odalar Birliği Umumi Heyetinin vazifeleri :

a) Müteşebbis heyet tarafından hazırlanmış bulunai Odalar Birliği Talimatnamesini müzakere ve kabul etmek;

b) Kurulması icabeden ve müteşebbis heyet tarafından hazırlanmış olan Odaları tesbit etmek ve Oda teşkili mümkün olmayan meslek mensuplarının hangi Oda'ya kayıtlı olacaklarını tetkik ve tayin etmek;

c) Odalar Birliği İdare Heyetini ve yedeklerini seçmek;

ç) Odalar Birliği Umumi Kâtibi ve murakıplarını seçmek;

d) Yüksek Haysiyet Divanı azalarını ve yedeklerini seçmek;

Muvakkat Madde 4 — (4.VI.1959 - 7303) Birlik İdare Heyeti bu kanunun neşriden itibaren 3 ay içinde Birlik ve Odaların durumunu Nizamname ve talimatnamelerini bu kanun hükümlerine uydurmaya, haricte olan Oda Merkezlerini Ankara'ya getirmeye, ihtisas ve iştigal mevzuları dışındaki Odalara kaydolanları mensup olduğu Odaya nakletmeye ve bu hususlara riayet etmeyenler hakkında 6235 sayılı kanunun 38 inci maddesi hükümlerini tatbik mecburdur.

Muvakkat Madde 5 — (4.VI.1959 - 7303) Bu kanunun mer'iyete girdiği tarihte kadar tahakkuk eden borçlar tahsil olunur.